

prima instanță: V. Hadîrcă

instanța de apel: A. Panov, A. Minciuna, M. Moraru

DECIZIE

09 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
judecători

Svetlana Filincova
Galina Stratulat, Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

examinând recursurile declarate de către avocatul Radu Sergiu în interesele lui Igor Chiroșca și avocatul Artur Țapeș în interesele întreprinderii individuale „V. Voloșciuc”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Chiroșca împotriva întreprinderii individuale „V. Voloșciuc”, Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc cu privire la apărarea drepturilor consumatorului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Igor Chiroșca, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 23 iunie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiune a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 16 decembrie 2011, Igor Chiroșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „V. Voloșciuc” cu privire la apărarea drepturilor consumatorului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 03 august 2011, în incinta depozitului amplasat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 13A, a încheiat cu

Îl „V. Voloșciuc” contractul nr. 154 privind fabricarea a 4 uși de interior, din lemn natural, la prețul de 1 200 euro.

Menționează că conform pct. 3.1 al contractului, termenul limită de executare a lucrărilor a fost stabilit până la 01 octombrie 2011.

Conform pct. 3.9, primirea produsului finit urma să aibă loc la depozitul Îl „V. Voloșciuc” cu întocmirea unui act de predare-primire.

Sușține reclamantul Igor Chiroșca că conform înțelegerii cu Veaceslav Voloșciuc, la 25 august 2011 urma să se prezinte pentru a vedea ușile și a alege nuanța culorii, stabilită prin contract. Luând legătura cu Veaceslav Voloșciuc la data convenită, a fost informat că fabricarea ușilor v-a începe la 15 septembrie 2011, data pentru alegerea nuanțelor fixându-se la 28 septembrie 2011.

Menționează că la 28 septembrie 2011 l-a contactat din nou pe Veaceslav Voloșciuc, care, însă, l-a informat că comanda nu este finisată și că cel târziu la 03 octombrie 2011 va fi executată.

Afirmă că la 06 octombrie 2011 s-a prezentat personal la depozitul Îl „V. Voloșciuc”, unde de către lucrători a fost informat că ei nu cunosc nimic despre aceasta comandă.

Indică că la 07 octombrie 2011 a expediat în adresa Îl „V. Voloșciuc” o pretenție prin care a anunțat despre intenția sa de a rezilia contractul, însă pretenția a fost restituită cu mențiunea că o asemenea adresă nu există.

Ulterior, a aflat că adresa juridică a pârâtului este în or. Soroca și din acest motiv, la 27 octombrie 2011, a expediat aceiași pretenție pe adresa menționată, însă a fost restituită cu mențiunea că la adresa indicată nu locuiește nimeni.

Astfel, în aceeași zi, la 27 octombrie 2011, s-a adresat cu o petiție către Inspectoratul principal de stat pentru supravegherea pieței, metrologie și protecția consumatorilor, prin care a solicitat rezilierea contractului, restituirea avansului în mărime de 600 euro, efectuarea unui control la depozitul pârâtului și sancționarea acestuia.

Reține că în rezultatul controlului efectuat, i-a fost restituit avansul în sumă de 600 euro, pentru ce, la 18 noiembrie 2011 a întocmit o recipisă ce confirmă rezilierea contractului nr. 154 din 03 august 2011.

Prin urmare, solicită reclamantul Igor Chiroșca încasarea penalității legale în mărime de 5 880 euro pentru încălcarea termenului de realizare a contractului și a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 martie 2012 acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la Îl „V. Voloșciuc” în beneficiul reclamantului Igor Chiroșca penalitatea în mărime 5 880 euro sau suma echivalentă în lei conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii, prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei și în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 2 765,90 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014 a fost admis apelul declarat de ÎI „V. Voloșciuc”, casată hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 26 martie 2012 și restituită pricina la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La 16 octombrie 2014, avocatul Radu Sergiu în interesele reclamantului Igor Chiroșca a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la ÎI „V. Voloșciuc” în beneficiul lui Igor Chiroșca a sumei de 15 000 euro cu titlu de pagubă pentru neexecutarea obligațiilor contractuale și încălcarea drepturilor consumatorului, 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 95-97 vol. I).

La 21 ianuarie 2015, în carul ședinței de judecată, avocatul Radu Sergiu în interesele reclamantului Igor Chiroșca a depus cerere prin care a concretizat pretențiile. În cererea de concretizare reclamantul a concretizat părțile în proces, înaintând pretenții și față de Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, solicitând încasarea în mod solidar de la ÎI „V. Voloșciuc”, Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc în beneficiul lui Igor Chiroșca a sumei de 15 000 euro cu titlu de pagubă pentru neexecutarea obligațiilor contractuale și încălcarea drepturilor consumatorului, 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 118 - verso vol. I).

Prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău 21 ianuarie 2015 în proces au fost atrași în calitate de copârâți Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc (f.d. 132-133 vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2015 cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Chiroșca împotriva ÎI „V. Voloșciuc”, intervenienți accesorii Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, cu privire la apărarea drepturilor consumatorului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 20 iulie 2015, avocatul Radu Sergiu în interesele lui Igor Chiroșca a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016 a fost admis apelul declarat de Igor Chiroșca, casată hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care s-a încasat 600 euro cu titlu de penalitate din contul ÎI „V. Voloșciuc”, intervenienți accesorii Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, în beneficiul lui Igor Chiroșca, cu executare în lei moldovenești la cursul de la data executării. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 01 aprilie 2016 avocatul Radu Sergiu în interesele lui Igor Chiroșca a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016, cu admiterea

integrală a acțiunii, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la pârâții ÎI „V. Voloșciuc”, Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc în beneficiul lui Igor Chiroșca a sumei de 5 880 euro, sau echivalentul acesteia în valută națională la momentul executării, cu titlu de penalitate legală, 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel în partea respingerii pretențiilor, considerând-o neîntemeiată și ilegală.

În acest sens, invocă că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural deoarece neîntemeiat a schimbat calitatea procesuală a copârâților Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc în intervenienți accesorii, a aplicat eronat normele de drept material prin interpretarea eronată a legii, micșorând neîntemeiat cuantumul penalității legale prevăzute de art. 32 alin. (2) Legea privind protecția consumatorilor, precum și, prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, deoarece a respins pretenția privind repararea prejudiciului moral în baza art. 1398 alin. (1) Codul civil, neluând în considerare art. 15 alin. (5) Legea privind protecția consumatorilor.

Susține recurentul că textul deciziei contestate este confuz în privința calității procesuale a lui Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, instanța fiind incertă și atribuindu-le acestora calități procesuale diferite, ceea ce este inadmisibil.

Dispozitivul deciziei instanței de apel conține referire doar la un singur pârât, ceilalți copârâți fiind menționați drept intervenienți accesorii, or la materialele pricinii nu se conține nici o dovadă că calitatea procesuală a celor doi copârâți a fost schimbată.

Menționează că, în același context au fost schimbate și limitele acțiunii, or, reclamantul a solicitat încasarea sumelor în mod solidar, iar instanța a dispus încasarea doar de la ÎI „V. Voloșciuc”, fără a se expune în partea motivată a deciziei referitor la respingerea pretențiilor față de copârâții Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, atrași legal în proces.

Totodată, instanța de apel neîntemeiat a micșorat cuantumul penalității convenite în temeiul art. 32 alin. (2) Legea privind protecția consumatorilor.

Consideră că, reieșind din specificul raporturilor juridice legate de protecția drepturilor consumatorului și natura juridică a prejudiciului moral, odată ce reclamantul a invocat existența unui prejudiciu moral, iar instanța a constatat încălcarea dreptului reclamantului în calitate de consumator, instanța de apel nu este în drept să respingă pretenția privind repararea prejudiciului moral.

La 20 aprilie 2016 avocatul Artur Țapeș în interesele ÎI „V. Voloșciuc” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016 și menținerea hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2015.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel.

Sustine că instanța de apel eronat a indicat că de către ÎI „V. Voloșciuc” nu au fost executate obligațiile până la data scadentă, ceea ce a dus la încălcarea clauzelor contractuale și a prevederilor legale. Or, părțile contractante au prelungit termenul de executare a contractului ca urmare a unor circumstanțe ce nu depind de voința lor, în conformitate cu prevederile pct. 6 din contractul nr. 154 din 03 august 2011, fiind negociat un nou termen de finisare a lucrărilor.

La fel, instanța de apel eronat a reținut că avansul i-a fost restituit reclamantului doar ca urmare a efectuării controlului de către Inspectoratul principal de stat pentru supravegherea pieței, metrologie și protecția consumatorilor, deoarece de fapt, avansul i-a fost restituit ca rezultat al refuzului de a primi lucrarea.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016 recursurile declarate de avocatul Radu Sergiu în interesele lui Igor Chiroșca și avocatul Artur Țapeș în interesele ÎI „V. Voloșciuc” au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de comunicare a Curții de Apel Chișinău (f.d. 23 vol. II), decizia motivată a fost expediată în adresa participanților la proces la 10 februarie 2016, însă la materialele dosarului nu există dovada legală de recepționare, astfel instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și în conformitate cu prevederile art. 434 Codul de procedură civilă, recursurile se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursurile se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele pricinii în raport cu argumentele invocate în recursuri, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile înaintate urmează a fi admise din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia

instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din actele pricinii se constată că, Igor Chiroșca s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva ÎI „V. Voloșciuc” cu privire la apărarea drepturilor consumatorului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, în carul ședinței de judecată din 21 ianuarie 2015, Igor Chiroșca reprezentat de avocatul Radu Sergiu, a depus cerere de concretizare prin care a concretizat pretențiile și părțile în proces, înaintând pretenții și față de Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc și solicitând încasarea în mod solidar de la ÎI „V. Voloșciuc”, Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc în beneficiul lui Igor Chiroșca a sumei de 15 000 euro cu titlu de pagubă pentru neexecutarea obligațiilor contractuale și încălcarea drepturilor consumatorului, 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 118 - verso vol. I).

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 21 ianuarie 2015 în proces au fost atrași în calitate de copârâți Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc (f.d. 132-133 vol. I).

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Chiroșca împotriva ÎI „V. Voloșciuc”, intervenienți accesorii Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, cu privire la apărarea drepturilor consumatorului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Judecând apelul declarat de Igor Chiroșca, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 27 ianuarie 2016 admis apelul, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre prin care s-a încasat 600 euro cu titlu de penalitate din contul ÎI „V. Voloșciuc”, intervenienți accesorii Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc, în beneficiul lui Igor Chiroșca, cu executare în valută națională la cursul din data executării. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide, însă, că instanța de apel la examinarea pricinii a încălcat normele de drept procedural.

În susținerea opiniei date, instanța de recurs reține prevederile art. 9 Codul de procedură civilă, care indică că, instanței judecătorești îi revine un rol dirigiuitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sînt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile

judiciare și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 62 alin. (1), coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea pricinii implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor reclamanți și/sau pârâți atunci când: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile ale mai multor reclamanți sau pârâți; b) drepturile și obligațiile reclamanților sau pârâților decurg din aceleași temeuri de fapt sau de drept.

Conform alin. (3), în cazul existenței temeiurilor prevăzute la alin. (1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copârât.

Potrivit alin. (5) al aceluiași articol, intervenirea în proces se dispune, printr-o încheiere, până la închiderea dezbaterilor judiciare înaintea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 185 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților.

Din suportul probatoriu rezultă că, recurentul-reclamant Igor Chiroșca, prin acțiunea sa, a înaintat pretenții față de ÎI „V. Voloșciuc”.

Totodată, în ședința de judecată, prin cerere de concretizare, și-a mărit cercul de pârâți, înaintând pretenții și față de Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc.

În acest context, în conformitate cu art. 185 alin. (1) lit. a) și art. 62 alin. (1) Codul de procedură civilă, prima instanță a emis încheierea din 21 ianuarie 2015 prin care a atras în proces în calitate de copârâți pe Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc.

Prin urmare, prezenta acțiunea a fost înaintată atât față de ÎI „V. Voloșciuc”, cât și împotriva lui Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc.

Totodată, se constată că atât prima instanță, cât și instanța de apel, în hotărârile sale au atribuit copârâților Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc calitatea procesuală de intervenienți accesorii, fapt ce contravine încheierii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 21 ianuarie 2015.

Circumstanțele menționate denotă caracterul contradictoriu al deciziei recurate având în vedere faptul că prin încheierea primei instanțe din 21 ianuarie 2015 Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc au fost atrași în proces în calitate de copârâți, or, la materialele pricinii nu se regăsește un act judecătoresc prin care ar fi fost schimbată calitatea procesuală a acestora din pârâți în intervenienți accesorii, neconcordanțele dintre acestea reprezentând o încălcare a art. 6 CEDO sub aspectul dreptului părții la un proces echitabil.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, însă având în vedere faptul că lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi restituită la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o decizie legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către avocatul Radu Sergiu în interesele lui Igor Chiroșca și avocatul Artur Țapeș în interesele întreprinderii individuale „V. Voloșciuc”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Chiroșca împotriva întreprinderii individuale „V. Voloșciuc”, Veaceslav Voloșciuc și Olga Voloșciuc cu privire la apărarea drepturilor consumatorului, încasarea penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari